

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto X. - Štev. 29

Gorica - četrtek 17. julija 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

Nova vlada in narodne manjšine

Ko je predsednik Gronchi nastopil svojo visoko službo, je v posebni poslanici obeh zbornicah naročil tudi naslednje: Določila državne ustave ali se izpolnjujejo ali pa se popravijo. S tem je hotel opozoriti poslance in senatorje, da je treba ustavo dopolniti v njenih še neizpolnjenih delih ali pa je treba ta določila črtati. Obe vladi, ki sta si nato sledili, Segnija in Zolijeva, sta si naročila državnega predsednika vzeli k srcu in sta marsikatero določilo ustanove izvedli (n. pr. Ustavno sodišče itd.). Vendar čaka še vedno nekaj določil neizpolnjenih. Med temi je določilo o ustanovitvi dežel. Fanfani je v svojem programičnem govoru pred parlamentom in senatom slovesno izjavil, da hoče ostvariti tudi to določilo ustave, in sicer tako, da bodo najprej ustanovili deželo s posebnim statutom Furlanija-Juljska Benečija, nato pa da bodo prešli k ustanovitvi ostalih dežel z normalnim statutom. »Treba je ustanoviti peto deželo s posebnim statutom, kot predvideva čl. 116 ustave. Nato je treba poskrbeti za ustanovitev ostalih dežel z navadnim statutom, naštetih v čl. 131 ustave.«

Potem ko predsednik vlade našteva, kako hoče vlada utrditi in izpolniti določila štirih že ustanovljenih dežel s posebnim statutom, zlasti še, kako hoče vlada rešiti zadevo dežele Trentinska-Južna Tirolska, preide k napovedi o ustanovitvi pete dežele: »Za dopolnitev števila dežel s posebnim statutom, kot jih predvideva ustava, bo vlada v prihodnjih mesecih predložila ustanovni zakon o deželi Furlanija-Juljska Benečija.« Nato pove, da bodo imenovali posebno komisijo, ki naj preuči potrebne zakone v zvezi z ustanovitvijo dežel.

Važne so tudi besede, ki jih je Fanfani izrekal glede narodnih manjšin na splošno. »Zavedamo se dolžnosti, ki izhajajo za vlado iz dejstva, da v mejah države prebivajo narodne skupnosti, različne od državnega naroda; dolžnosti, da čuva vlada narodne značilnosti manjšin in njih svoboden gospodarski in socialni razvoj. Pokazati to zavest s stvarnimi dejanji pomeni, utrjevati državo ter ji zagotoviti lojalni pristanek in sodelovanje vseh državljanov, tudi narodnih manjšin, katere je še pred kratkim sam poglavar države pozval k sodelovanju za skupen blagor.«

Iz teh napovedi predsednika vlade sledi:

1. Da bo vlada v kratkem predložila zakon o ustanovitvi dežele Furlanija-Juljska Benečija s posebnim statutom.
2. Da misli vlada izpolniti tudi obveznosti, ki izhajajo iz čl. 7 ustave, ki pravi, da republika šteti s posebnimi zakoni narodne manjšine.

Toda treba se je vprašati, kako bo vlada vse to izpeljala, ali bo to pri nas res v korist tudi slovenski narodni manjšini. To se pravi, ali bo vlada v osnutku zakonodaje za novo deželo Furlanija-Juljska Benečija hotela zaščititi tudi koristi slovenske manjšine v tej deželi ali pa bo vse tako zavila, da bo ostalo le pri lepih besedah, daleč od dejanj. Kdor je poslušal Fanfanijev govor, je imel vtis, da je mož odkriti in da resno misli izpeljati to, kar napoveduje. Zato bi smeli upati, da bo vladni predsednik obljube tudi držal, kar se njega tiče. Ali žalostna izkušnja nas uči, da v Rimu največkrat odločajo krikli in grožnje šovinističnih krogov tu na mejah Italije, kadar gre za slovenske nacionalne interese. Četudi so kdaj v vladi in morda celo na krmilu države možje z dobrimi nameni in pravičnimi idejami, jih ne morejo uresničiti, ker je šovinistično in nacionalistično razpoloženje krajevnih voditeljev tu na meji takšno, da paralizira vso dobro voljo in pravilne ideje v centru. Na to dejstvo smo v našem listu že večkrat opomnili in sedaj znova kličemo v spomin. Vendar enega ne smemo pozabiti: pri zadnjih volitvah so prišli v vodstvo, zlasti demokršćanske stranke na Goriškem in Tržaškem, novi ljudje, ki so v preteklosti kazali smisel ne samo za socialne probleme, temveč prav tako tudi za narodno strpnost

in pravično ureditev odnosov do narodne manjšine pri nas. Nekateri teh novih mož sedijo danes v rimskem parlamentu in senatu, drugi imajo v rokah vajeti strankinega aparata, tretji sodelujejo pri tujakšnjem časopisju. Važno vprašanje je sedaj, ali bodo ti novi ljudje z novimi idejami pustili, da jih prevpije nacionalna mrznja okolice, ki v njej živijo, ali pa se bodo v prihodnjih mesecih znali postaviti in bodo izpolnili pričakovanje volivcev, ki so zanje oddali svoj glas tudi zato, da tu na meji pripravijo mirno sožitje obeh narodnosti za skupen blagor države s pomočjo pravične ureditve zaščite narodne manjšine na Tržaškem, Goriškem in v Slovenski Benečiji. Mladi parlamentarci KD bodo postavljeni na preizkušnjo in z njimi tudi demokršćanska ideja v naših deželah.

NEVAREN POLOŽAJ NA SREDNJEM VZHODU

Državni udar v Iraku

Državni udar, ki je nenadoma in nepričakovano izbruhnil v Iraku, je spremenil položaj na Srednjem Vzhodu. Nasser je s tem pridobil novega zaveznika, Angleži pa izgubili silno važno postojanko, ki jim je dajala bogate vire nafte. Ker se je upor posrečil, se je poslabšal položaj v Libanonu, ki je zaprosil za pomoč Amerike, Francije in Anglije. Pristaže Zapada so pozaprli in delno tudi pobili. Bodoči razvoj bo pokazal, ali bo imel ta blisk tudi odmev v širnem svetu. Lahko pa vname tudi svetovni požar.

Ameriške čete v Libanonu

Notranja politična kriza v Libanonu je v ponedeljek doživela nov, nepredviden razvoj, ko je predsednik Eisenhower ukazal ameriškim četam, tako imenovanim marines, naj se izkrcajo v Libanonu v obrambo prestolnice in pa letališča. To je Eisenhower napravil na prošnjo libanonske vlade, ki se je čutila ogroženo in je zato po čl. 51 ustave Združenih narodov zaprosila za zaščito teh slednjih ter medtem pozvala ameriške čete, naj branijo Libanon, dokler ZN drugače ne poskrbijo za varnost Libanona.

Vemo, da je libanonski predsednik Šamun že prej zaprosil za pomoč ameriške čete, a je vedno dobil odklonilen odgovor. Sedaj pa so se nenadoma Amerikanci odločili za intervencijo. To se je zgodilo zaradi državnega udara v sosednem Iraku. Eisenhower je namreč uvidel, da od popuščanja do popuščanja bodo zapadnjaki izgubili vse postojanke na Srednjem Vzhodu in bodo tako kmalu izročeni na milost in nemilost Sovjetom, ki se prav gotovo skrivajo za vsearabskim gibanjem predsednika Nasserja. Zato se je odločil za ta tvegani korak. Zankrat se je izkrcalo 5400 marines z namenom, da zaščitijo življenja ameriških državljanov v Beirutu in v sosednih krajih. Ali pomeni to, da bodo ameriški vojaki vkorakali tudi v Irak, da tam pomagajo vzpostaviti red, ni še gotovo. Njih izkrcanje je bilo tako nenadno in nepričakovano, da so se ljudje kopalni na beirutski obali, ko so se začeli izkrcavati ameri-

Zborovanje v vzhodnem Berlinu

Zadnjič smo poročali o velikih pripravah za komunistični kongres v Vzhodni Nemčiji. Na kongres je poleg Hruščeva prispel tudi sovjetski maršal Malinovski. Navzočnost tega maršala v Vzhodni Nemčiji spravlja v zvezo, da nameravajo Sovjeti v Vzhodni Nemčiji postaviti raketna oporišča. Kongres je veljal napadom na Tita, podobno, kot je to bilo v Bolgariji in na Češkoslovaškem. Za Nemce pa je najpomembnejše to, da je Hruščev ponovno izjavil, da odklanja združitev obeh Nemčij. S tem je sedaj pred samimi Nemci požrl besedo, ki jo je dal pred tremi leti na sestanku v Ženevi, kjer je pristal na združitev Nemčije na osnovi svobodnih volitev.

ški vojaki s tanki in topovi v torek ob 3.30 popoldne. Angleška vlada odobrava ameriški korak v Libanonu, sama pa ni še posegla vmes s svojimi četami.

Kaj bo storila Rusija? To je vprašanje, ki so si ga takoj zastavili povsod, potem ko so zvedeli za ameriško izkrcanje v Libanonu. Bo li mar Rusija tudi intervenirala s svojimi četami? Do srede se to ni še zgodilo. Rusija je le protestirala pri ZN in zahtevala umik ameriških čet.

Ostale države, zlasti one ob Sredozemskem morju, so zaskrbljene in budne. Med temi je poleg Francije močno zainteresirana Italija. Vendar pri nas nismo imeli še nobenih posebnih ukrepov zaradi ameriškega posega v Libanonu.

Ob sedanjem ameriškem izkrcanju v Libanonu se človeku nehote vrva misel na podobno izkrcanje Anglofrancozov v Suez pred dvema letoma. Tedaj je ameriška VI. flota prisilila Anglofrancoze k umiku, sedaj je ista flota morala sama izkrcati ameriške vojake v Libanonu za obrambo zoper Nasserja. Kako čudna so pota svetovne politike!

Vročina na Cipru

Na Cipru postaja vedno bolj vroče. Doselej so nastopali gverilci le proti Angležem in njihovim sodelavcem, sedaj pa se je razvnelo divjaštvo še med samim prebivalstvom, in sicer med Grki in Turki. Načrt za pomirjenje med obema je izpodletel in nove žrtve padajo.

Po razgovorih na Brionih

Na Brionih so se vršili kar dvojni vzporedni politični razgovori. Poleg sestankov med Titom in Nasserjem so se vršili še razgovori zunanjih ministrov Jugoslavije, Grčije in Združene arabske republike. O čem so razpravljali? Poročilo, ki so ga dali, je zelo skromno in suho in ugotavlja le, da se prijateljstva med temi državami utrjujejo. Prav tako so politiki ugotovili, kako lepo napredujejo njihovi medsebojni gospodarski, tehnični in kulturni stiki. O čem pa so govorili na skrivnem, o tem poročilo molči. Par dni po tem sestanku, ko so dogodki na Vzhodu pretresli svet, pa je marsikdo ugibal, ali niso

O dvojezičnosti na Tržaškem

Ko se je spet sestala mešana komisija, predvidena v londonskem memorandumu, je bila najbolj sporna točka, glede katere se niso zedinili, vprašanje dvojezičnosti na Tržaškem ozemlju. Manjšinski statut, ki je dodan londonskemu sporazumu, govori o dvojezičnosti na uradih in tudi pri napisih na ulicah v krajih, kjer je vsaj 23 % slovenskega prebivalstva. Italijanske oblasti niso hotele doslej o tej dvojezičnosti nič slišati. Zato je umljivo, da je prispelo na mešano komisijo v tem oziru mnogo pritožb.

Italijanski tisk je zavzel v Trstu do tega vprašanja odklonilno stališče. Na splošno zagovarjajo svoj odpor proti dvojezičnosti z izgovorom, da je bil Trst vedno čisto italijansko mesto, da o kakih dvojezičnosti ni bilo nikoli niti pod Avstrijo nič slišati in da se slovenski manjšini v Trstu veliko bolje godi kot preostalemu italijanskemu prebivalstvu v Istri.

Ce pa pretehtamo vse take pomisleke, je takoj jasno, da je od-

morda govorili o teh dogodkih, ali pa jih vsaj predvidevali.

Jugoslavija je gotovo tožila o težavah, ki jih ima s Sovjeti. Grčija išče zaslombe za Ciper. Nasser pa miri nemirne Arabce, v katerih se vedno bolj budi nacionalni čut. Vsem trem državam je skupna obrambna vzajemnost, toda v različnih smereh.

Urejanje Francije

General De Gaulle ureja svojo vlado in išče sodelavce. Tako je postavil za ministra informacij iniciatorja alžirskih skrajnežev Soustellea, odklonil generala Salana in podelil čin generala polkovniku Massuju. De Gaulle zahteva od Francozov nove žrtve, o katerih pa niti sindikati, niti kmetje ne marajo ničesar slišati. De Gaulle pripravlja novo ustavo po ameriškem vzoru. Tako bo imela vlada večjo stalnost. Prekomorske francoske posesti bi tvorile s Francijo nekako zvezno državo.

Alžirski gverilci pa že vnaprej odklanjajo ta načrt in zahtevajo popolno neodvisnost in zato z uporom nadaljujejo.

Fanfanijeva vlada dobila zaupnico v senatu

Pretekli teden je bil najvažnejši dogodek v notranji politiki Fanfanijev programični govor v senatu in v poslanski zbornici ter debata, ki je nato sledila v senatu. Končala se je tako, da je vlada dobila zaupnico, sicer z majhno, a trdno večino. Ta teden se je pa začela razprava o Fanfanijevi vladi v poslanski zbornici. Trajala bo ves teden ter se končala z glasovanjem za zaupnico vladi. Predvidevajo, da bo Fanfani dobil večino tudi na Montecitoriju, čeprav le skromno.

Zasedanje atomskih strokovnjakov

Vse zaseda. Politiki in strategji. Pa so se sestali tudi atomski strokovnjaki obeh svetov v Ženevi in proučujejo možnosti za nadzorstvo nad morebitno ukinitvijo jedrskih poizkusov. Toda sklepi teh strokovnjakov so odvisni od politikov. Strokovnjaki le izjavljajo, da njih delo napreduje.

por proti slovenskim zahtevam glede dvojezičnosti krivičen in nesparten. Ce se dotaknemo najprej položaja v Istri, je treba pomeniti, da slovensko prebivalstvo v Trstu ni čisto nič odgovorno za to, kar se v Istri godi. Mirotne pogodbe niso podpisali Slovenci, in tudi londonskega sporazuma ne. Sploh Slovencev pri teh podpisih ni nihče vprašal za mnenje, vsaj teh Slovencev, ki prebivajo v Trstu ne. Tudi nimajo tržaški Slovenci nikake možnosti, da bi mogli doseči kako spremembo položaja v Istri. Slovenci so želeli, da Svobodno tržaško ozemlje ostane. To bi bilo v prid tudi italijanskemu prebivalstvu v Istri, ki bi bilo ondi moglo v tem primeru mirno ostati in bi se mu ne skrivil las. Italijani bi bili v Svobodnem tržaškem ozemlju v večini in sami svoji gospodarji. Da do vsega tega ni prišlo, nima slovensko prebivalstvo najmanjše odgovornosti. Krivce iščite drugod, in če je treba koga kaznovati, ker se Italijanom godi v Istri slabo, kaznujte tiste, ki so onemogočili realizacijo Svobodnega tržaškega ozemlja.

Dvojezičnost v uradih in na cestah je izrecno zajamčena v omenjenem manjšinskem statutu. Ta statut tvori del mednarodne pogodbe, ki so jo državniki v Londonu čisto svobodno podpisali. Ni mogoče reči, da je bila tista pogodba kak diktat. Državniki, ki so jo podpisali, so si obetali od tega za svoje države kako korist. Zato so jo podpisali, četudi je predstavljala ta pogodba za poedine zainteresirane države kako žrtev. Ako se sedaj noče izvesti ali se zavlačuje kaka točka manjšinskega statuta, se s tem krši svobodno sklenjena pogodba. S tem se ruši medsebojno zaupanje v mednarodnem življenju in obenem podira ugled lastne države.

Kakšen naj bi bil sploh vzrok, da ne bi smeli izvesti dvojezičnosti? Ali bi kaj trpel ugled Italije, če bi smeli tržaški Slovenci govoriti v svojem jeziku na sodnih, v uradih, če bi imelo službo po teh uradih tudi nekaj Slovencev, ki bi dobro govorili svoj materin jezik in bi smeli v svojem jeziku govoriti na teh uradih s slovenskim prebivalstvom? V čem naj bi bila nevarnost, če bi viseli po slovenskih vaseh in predmestjih poleg italijanskih tudi slovenski napisi? Mednarodna javnost bi pač pohvalila italijansko upravo v tem primeru, da je pravična do slovenske manjšine. To bi bilo vse. Saj itak ni več mogoče skriti pred svetom te manjšine, o kateri se je v svetovnem tisku toliko pisalo, čim dalje se bo zalavčevala izvedba manjšinskega statuta.

Zenska bo predstavljala Jugoslavijo v Rimu

Jugoslovanska vlada je imenovala za novega veleposlanika v Rimu gospo Anko Berus.

Anka Berus se je rodila v Splitu leta 1903. Na ljubljanski univerzi je leta 1926 promovirala v filozofiji in je nato poučevala nekaj časa v Splitu. Med vojno se je gospa Berus politično udejstvovala in po vojni so jo imenovali za finančnega ministra na Hrvaškem. Pozneje je postala član Politbiroja centralnega združenja hrvaških komunistov. Odlikovana je s čimom »Narodnega heroja« in drugimi odlikovanji. Bila je najtesnejša sodelavka Vicka Jelaska, poglavarja dalmatinskih komunistov, ki so ga odstavili leta 1947. Doselej je bila članica Politbiroja.

NAŠ TEDEN V CERKVI

20.7. nedelja, 8. pob.: sv. Marjeta, dev.
21.7. ponedeljek: sv. Prakseda, dev.; sv. Danijel, prerok
22.7. torek: sv. Marija Magdalena, spokornica
23.7. sreda: sv. Apolinarij, škof, m.
24.7. četrtek: sv. Kristina, dev.
25.7. petek: sv. Jakob, ap.
26.7. sobota: sv. Ana, mati Device Marije

SV. PRAKSEDA je bila hči senatorja Pudenta; imela je sestro, sv. Pudencijano. Po njunem prizadevanju se je vsa hiša, ki je štela 96 oseb, dala krstiti. Krstil jih je papež Pij I., po rodu iz Ogleja. Prakseda se je s svojo sestro — obe sta izvolili deviški stan — posvetila karitativnemu delu. Posebno sta skrbeli za

mučence: bodisi, da sta jih skrivali v hiši, bodisi, da sta jim preskrbovali potrebno, ko so bili v ječah. Osrčevali sta jih k vztrajnosti; za mrtve sta poskrbeli pogreb.

Po smrti staršev sta razdelili imetje ubogin in po svojih močeh širili sv. vero. Sv. Prakseda je umrla leta 160, pod cesarjem Antonijem.

Obe deviški sestri sta krasen zgled mladim dekletom, tudi izobraženim in bogatim, kako naj uporabljajo svoje moči.

Krščansko, krepostno, karitativno življenje odlično prekaša plehko, posvetno in veseljaško zapravljanje moči in imetja ter časa.

Ti dve se pač ne kesata svojega življenja. Tudi ti se ne boš, če ju, svojim močim primerno, posnemaš.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas je povedal Jezus svojim učencem to priliko: »Bil je bogatin, ki je imel oskrbnika, in tega so mu zatožili, da mu imetje zapravlja. Poklical ga je ter mu rekel: »Kaj to slišim o tebi? Daj odgovor o svojem oskrbovanju, zakaj doslej ne boš mogel biti več oskrbnik.« Oskrbnik pa je rekel sam pri sebi: »Kaj naj storim, ker mi moj gospod jemlje oskrbnništvo? Kopati ne morem, beračiti me je sram. Vem, kaj bom storil, da me sprejmejo v svoje hiše, ko bom od oskrbnništva odstavljen.« In poklical je dolžnike svojega gospoda, vsakega posebej, in dejal prvemu: »Koliko si dolžan mojemu gospodu?« — »Sto mer olja,« je rekel ta. On pa mu je dejal: »Vzemi svoje pismo, brž sedi in zapiši: petdeset.« — Nato je rekel drugemu: »Koliko si pa ti dolžan?« Ta je rekel: »Sto mer žita.« Pravi mu: »Vzemi svoje pismo in zapiši: osemdeset.« — In gospod je pohvalil krivičnega oskrbnika, da je razumno ravnal. Zakaj otroci tega sveta so nasproti svojem rodu razumnejši kakor otroci luči. In jaz vam pravim: Pridobite si prijateljev s krivičnim mamonom, da vas, ko obnemorete, sprejmejo v večna bivališča. *

8. nedelja po Binkoštih

Zgodba o krivičnem oskrbniku nas pouči o pravilni rabi bogastva, denarja, premoženja in vseh božjih darov. Zveličar priporoča vsem ljudem, zlasti pa bogatim in tistim, ki imajo oblast: Pomagajte potrebnim! Bodite dobri in plemeniti do revnih, podložnih, do vseh pomoči potrebnih, do vseh ljudi, do vsakega človeka! Bodite usmiljeni in dobrosrčni! Ne držite denarja samo zase! Osrečujte z njim tudi druge, posebno revne in zapuščene! Izkazujte dobrote po svojih mo-

čeh! Bolj kot na časne, mislite rajši na večne obresti! Vršite dobra dela, dela usmiljenja! Ta bodo namreč najboljše obrestovana in poplačana. Pripravljajo milo božjo sodbo in veliko nebeško blazenost. Ne uživajte vašega bogastva sami! Privoščite še drugim kaj! Mislite na lačne, na brezposelne, na invalide, na bolehe, revne, sibe in neboljane! Mislite na stare in onemogle! Naj ne bo nobenega trpina med vami! Naj ne bo kričehi družabnih razlik! Podpirajte dobrodne ustanove, pomagajte v boleznih, pomagajte v stiski in nesreči, pomagajte povsod tam, kjer je potrebno! — Sebičnost je grda in naravnost peklena napaka. Enako hudobija in skopuštvo. Zato bodimo usmiljeni, dobrosrčni, plemeniti in širokogrudni! Lepo pravita pesnik in pregovor: »Odprti srce, odprti roke, otiraj bratovske solzé!« — Nemalo je ljudi, danes in vedno, ki trpijo. Prilike torej dovolj za dobra dela.

Jezusova beseda velja tudi tistim, ki imajo oblast. Tem je marsikaj mogoče, a le malokaj storijo. Na žalost na svetu v naši dobi ne manjkajo glave in denar, ampak manjkajo srca, sočutna in dobrohotna človeška srca. Večkrat imaš vtis, da si ne sredi ljudi, ampak sredi zveri. Oblastniki in predstojniki se morajo zavdati, da je njihova sveta dolžnost, misliti in skrbeti za pravičen red in splošni blagor ljudi. Poklicani so zato, da služijo v skupni prid, da so v pomoč, ne pa v breme. Zatorej bodi dober do podložnih, ne zatiraj in ne tlači, ampak pomagaj! Dobrota in pomoč sta kakor blagodejni balzam, ki prijetno hladi pekočo rano. Koliko grehov imajo na vesti razni vodilni ljudje! Ne varajmo se: Bog ljubi in bogato nagradi dobroto, medtem ko hudobijo kaznuje z večnim ognjem. Bodimo torej sočutni, dobrohotni in dobrosrčni! Borimo se zoper krivico in hudobijo!

Iz življenja Cerkve

Jožef Dossetti prejel nižje redove

Na praznik sv. Petra in Pavla je bolonjski nadškof, kardinal Lercaro, podelil nižje redove profesorjema Jožefu Dossetti-ju in Efraimu Carboniju. Profesor Dossetti je imel važno mesto v demokrščanski stranki. Pred časom pa je oprustil službo univerzitetnega profesorja in vsako politično delo ter se je odločil, da postane duhovnik.

Predavanje japonskega princa

Na katoliški univerzi v Nagoyi na Japonskem je imel dveurno predavanje princ Mikaza, brat japonskega cesarja. Princ je priznan etnolog. Princ Mikaza večkrat obišče katoliško univerzo v Nagoyi, ker ga veže prijateljstvo na sedanjega rektorja univerze, patra Franca Numazawa, ki je tudi znamenit etnolog.

Bolezen kardinala Stepinca

Zdravstveno stanje kardinala Stepinca je še vedno negotovo. Boleha za vnetjem žil. Pred dnevi se je moral podvreči manjši operaciji na desni nogi. Kardinal je pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Katoličani so zaskrbljeni zaradi kardinalove bolezn.

Romarji v Palestini

Od velike noči dalje prihajajo neprestano nove skupine romarjev v Sveto deželo. Obisk romarjev je tako številen, da so vsi hoteli stalno zasedeni.

Zborovanje demokrščanskih gibanj

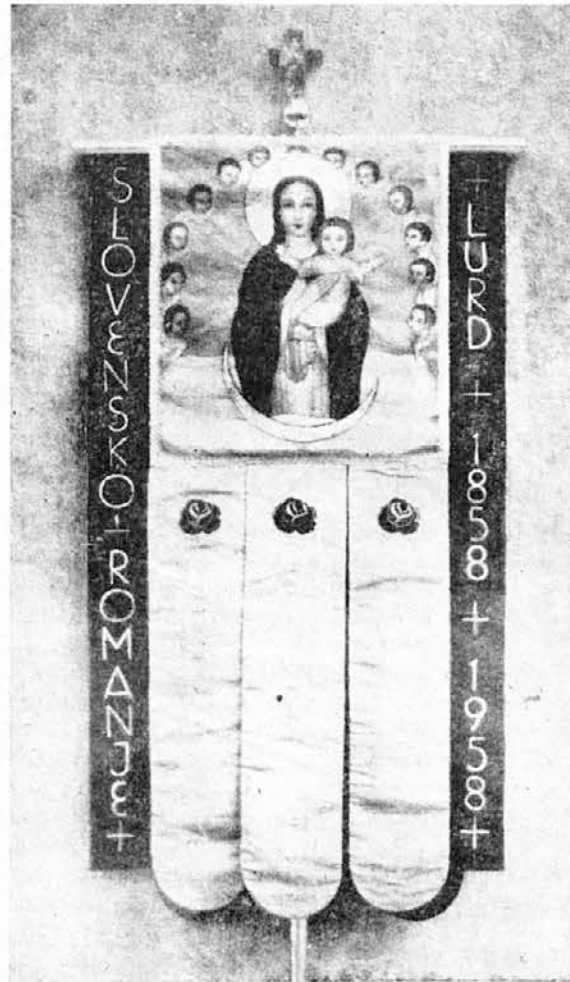
V Bruslju trenutno zborujejo zastopniki 26 različnih držav in razpravljajo o krščanskih političnih gibanjih v svetu. Zborovanje se vrši pod geslom: Pravičnost v politiki. Krščanske ideje se tudi v politiki vedno bolj uveljavljajo.

Vrnili so se iz Lurda

Preteklo sredo so se vrnili iz Lurda italijanski tržaški romarji, ki jih je vodil gospod škof. Romanje je poteklo v lepem redu. Nekoliko je motil dež.

Škofov opomin

Pri nedavnem misijonskem zasedanju je neki nemški škof izjavil: Nekateri župniki mislijo, da morajo svoje cerkve do zadnjih podrobnosti prenoviti in modernizirati. Premalo pa mislijo, da je v mnogih misijonskih krajih premalo cerkva.

Naša romarska zastava

Dragim slovenskim romarjem moj blagoslov!

Dana vam je velika sreča, da romate pred lursko votlino prav ob stoletnici Marijinih prikazovanj. Tako izvršujete Marijino voljo, ki jo je sporočila Bernardki: »Povej vernikom, naj pridejo sem v procesijah.« Toda treba je iti na pot v duhu vere, s ponižnim srcem in z gorečnostjo, kakor je hodila mala pastirica osemnajstkrat. Če žene koga le raztresena radovednost, za takega bi bilo bolje, da ostane doma, ker bo v Lurdu doživel samo razočaranje. Lurd je kraj ljubezni. V Lurdu se ves svet čudovito družijo v eno

družino, v Lurdu si vsi narodi zemlje dajejo roko.

Lurd je kraj molitve. Molitev prihaja na dan kakor svetloba s soncem; Lurd je kraj miru, zato, ker je milo in drago mesto Marijino, mesto Matere božje.

V tem duhu, s temi čustvi potujete proti Lurdu. Z zglodno potrpežljivostjo prenašajte težave dolge poti in se srečno vrnite. Spomnite se pred lursko votlino tudi mene, ki vas na vašem romanju spremljam z molitvijo.

† ANTON, škof

ZADNJA NAVODILA ZA LURD

Tržaški romarji! V nedeljo 20. julija zvečer ob 8.30 se predvaja na dvorišču šolskih sester pri Sv. Ivanu barvni dokumentarni film o Lurdu in Fatimi. Pridite, ne bo vam žal!

Romarska sv. maša: Lepa navada je, da romarji pred odhodom v svete kraje naročijo sv. mašo za srečno pot. Kjer vas je več, napravite to v četrtek pred odhodom. Istega dne opravite tudi doma sv. spoved. Zelo svetujemo, napravite to vsi pred odhodom, ker bo v Lurdu veliko ljudi in ne bo tako lahko. Kjer je mogoče, imejte tridnevno pripravo.

Leseni stolček: Ni brez koristi nasvet, da bi si zlasti starejši romarji vzeli na pot v Lurd majhen zlojživ stolček. Sicer se lahko kupi tudi v Lurdu, toda tam so cene za vse zelo visoke.

Hrano na poti dobimo trikrat. Kdaj in kako, je dobro razvidno iz odrezkov na platnicah romarske knjižice. Za drugo

naj si poskrbi vsak sam.

Odhod vlaka: Iz Trsta ob 6.30, Nabrežina-B, 6.52, Tržič 7.22. Goričani boste zvedeli za odhod iz Gorice to nedeljo od svojih duhovnikov. — Vsi romarji brez izjeme morejo vstopiti na vlak v Trstu. Vožnja do romarskega vlaka in povratek ni všteta in si jo mora poravnati vsak sam. To velja zlasti za koroške in goriške romarje, ki se pridružijo v Tržiču. — Vsi, ki imate brezplačno vožnjo po ital. železnicah, si dajte pred odhodom žigosati svojo železniško izkaznico.

Romarska knjižica: Vsi ste jo dobili in vsi jo do odhoda dobro preberite in si gotove stvari zelo dobro zapomnite. Važna je zlasti številka vašega kupeja in naslov hotela v Lurdu. Knjižico vzemite s seboj na pot v Lurd. Pri tolikih imenih so v knjižici tudi napake. Prizadeti naj oprostijo. Kdor knjižice ni še dobil, naj jo dvigne na upravi Katoliškega glasa.

Vodstvo romanja

Dečki-pevci v Lurdu

Šest tisoč malih pevcev iz 15 dežel se je zbralo v Lurdu. Zborovanje se je vršilo pod pokroviteljstvom pariškega kardinala Feltina. Pelj so pri različnih lurskih pobožnostih. Nadvse je uspel koncert malih pevcev v novi baziliki sv. Pija X. Italijanski romarji iz Trsta, ki so bili prav tiste dni v Lurdu, ne morejo prehaliti teh dečkov.

Dar belgijskih časnikarjev

Zastopniki belgijskih katoliških časnikarjev so prinesli svetemu očetu denarno zbirko, ki so jo nabrali med svojimi naročniki. Ta nabirka je postala tradicionalna, saj se ponavlja že 54 let.

Belgijski duhovniki doma in v misijonih

Belgija ima 8.617.000 prebivalcev. Za te skrbi 10.560 škofijskih in 5.125 redovnih duhovnikov. Na posameznega duhovnika pride 543 vernikov.

V belgijski Afriki pa je 7.179.000 katoličanov. Med njimi deluje 461 škofijskih in 2.600 redovnih duhovnikov. Na posameznega duhovnika pride 2.337 katoličanov.

16.000 Francozov v misijonih

Po zadnjih podatkih je trenutno 16.136 Francozov v misijonih. Med njimi je 5.105 duhovnikov, 1.819 misijonskih bratov in 9.212 redovnic.

Razveseljiva novost v slov. nabožni književnosti

V Ljubljani je izšel pred kratkim nov molitvenik — pod novim režimom prvi — z naslovom: V OBCESTVU ZDRUŽENI, molitvenik za občestveno in zasebno rabo. Obrobni naslov na prvi strani pove, da je ta molitvenik namenjen Slovincem, da ga rabijo pri maši, pri zakramentih, pri pobožnostih, pri petju in pri zasebnih molitvah.

Molitvenik je izdala in založila »Zadruga katoliških duhovnikov FLRJ v Ljubljani« s tiskom Umetniškega zavoda za litografijo istotam. Natis je dovolil ordinariat v Ljubljani dne 13. novembra 1957, št. 2600.

Lična molitvena knjižica žepnega formata obsega 320 strani, ima sicer droben, a zelo jasen tisk, med njim nekaj — žal premalo — zelo posrečenih vinjet in si je postavila svoj prav sodoben namen. Hoče namreč navajati katoličane, da za naprej ne bodo le oddaljeni opazovalci raznih bogoslužnih dejanj, ampak da bodo kot udje Kristusovega telesa in člani velike božje družine pri vsem bogoslužju z globljim razumevanjem tudi sodelovali, z mašnikom darovali najsvetejšo daritve, prejemali sv. zakramente, s petjem spremljali sv. obrede in opravljali v tem duhu tudi svoje zasebne molitve. S tem se bodo utrjevali v svoji veri, rastle v upanju in ljubezni do Boga, pa se tudi povezovali med seboj v bratski ljubezni. Temu primerno je molitvenik razdeljen na pet delov v sledečem redu:

V občestvu združeni

Pri maši: Moja maša, Ljudska maša, Ljudska zborna maša v čast sv. Trojici, za adventni, božični, postni, velikonočni čas, v čast Materi božji, za rajne.

Pri zakramentih: Sveto Rešnje Telo, sv. pokora, sv. krst, sv. birma, sv. mašniško posvečenje, sv. zakon, sv. maziljenje.

Pri pobožnostih: Pred sv. Rešnjim Telesom, (molitvena ura), vse odobrene litanije, sv. Križev pot (dvojen).

Pri petju: besedila 91 nabožnih pesmi (mašne, darovanske, obhajilne, blagoslovne, obdobjne in prazniške, druge pesmi).

Pri molitvi: najpotrebnejše molitve za male in odrasle katoličane.

Uvodne besede, s katerimi sestavljavci tega molitvenika razlagajo pomen njegovega nenavadnega naslova, sklepajo tamkajšnji gg. duhovniki takole: Ves molitvenik preveva misel in želja, da bi s prav ubrano molitvijo sebe in vse brate in sestre bolj in bolj združevali s Kristusom in tako bolj in bolj postajali živo in dejavno OBCESTVO SVETNIKOV.

Tudi zamejski Slovenci se iz srca veselimo, da so po dolgih letih naši bratje v Sloveniji dobili svoj molitvenik. Opomnili bi le nekaj radi. Besedilo prestave iz latinskega teksta v novem molitveniku se ne ujema več s prestavo dr. Turnška v celotnem slov. Rimskem misalu iz leta 1944 in v Malem misalu iz l. 1952. Te razlike smo opazili prav v Canon Missae pri daritvenih prošnjah. Zakaj tako? Novi prevod morda res bolj odgovarja duhu slovenskega jezika. Toda kaj bo prišlo iz tega, če bo vsak prireditelj novih slov. molitvenikov po svoje prevajal latinske tekste? Nastala bo zmešnjava, ki bo zlasti liturgični stvari samo škodovala. Saj ob novem molitveniku ne bo mogoče rabiti nobenega prejšnjih. Zato je naše mnenje tako, naj se pri izdaji novih molitvenikov držimo glede prevoda liturgičnih tekstov Rimškega obrednika iz l. 1932 ter Turnškovega Misala iz l. 1944. Saj menda pri nobenem narodu ni tega, da bi prevode liturgičnih tekstov spreminjal vsak po svoje. Enotnost prevoda je predpogoj vsake liturgične obnove. Upajmo, da bomo tudi Slovenci prišli do te enotnosti.

NASPROTSTVA NA BENEŠKI "BIENNALI"

Beneški patriarh kardinal Roncalli bo prvič obiskal beneško mednarodno umetnostno razstavo. Po daljšem prekanju je vodstvo »Biennale« vendar dovolilo, da smejo tudi umetniki cerkvenih podob razstaviti svoja dela. Tako so na razstavi odprli dvorano, kjer razstavljajo umetniki iz 17 držav, med temi tudi štirje iz naše države, svoja dela cerkvene umetnosti; del je približno 100. Razsodiščna komisija se je sprva odločno uprla, da bi umetniki svetih podob razstavili svoja dela, zato jim tudi ni hotela prisoditi nagrade. Neki član razsodišča se je še izrazil, da, če pride do tega, bo on prvi agitiral za otvoritev protiverskega paviljona na beneški »Biennali«. Končno je le zmagala zdrava pamet in zavod je pristal na otvoritev razstave svetih podob in na podelitev nagrad za najboljša dela.

SLOVENSKI TABOR NA OPČINAH IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Goriški in tržaški Slovenci smo obhajali v nedeljo svoj veliki praznik — praznik slovenske besede. Letošnji tabor, že osmi v koledarju Slov. prosvete, je privabil na Opčine, kljub vročini, veliko množico za vednih Slovencev, da pokažejo svetu svojo veliko ljubezen do narodnih svetinj in živo vero v sebe. Dvorišče Marijanišča, kjer se je tabor vršil, je s svojo primerno lego in lepo ureditvijo vzbudilo v gledalcih občutek slovesnega razpoloženja, ki objame človeka samo ob redkih prilikah našega skupnega snidenja.

V pozdravni besedi nas je dr. Maks Sah povedel v davni čas slov. zgodovine, ko so se naši dedje zbirali v utrjenih taborjih okoli cerkvic na gričih, da so sebe in svoje družine branili pred turškimi nasiljem. Dr. Sah je v svoje misli lepo povezal tudi imeni slovanskih apostolov, sv. Cirila in Metoda, ki sta s svojim apostolskim delom budila v Slovanih krščansko in narodno zavest. In ker se je letošnji tabor vršil ravno v osmini njunega praznika, je Slov. prosveta postavila sv. Cirila in Metoda za zaščitnika te močne narodne prireditve.

Za govorom dr. Saha je nastopil moški zbor SKPD iz Gorice pod vodstvom prof. Mirka Fileja in zapel naslednje pesmi: Kupil bom robce tri v prireditvi C. Preglja, M. Fileja, Pojdem med polja, Zato pa sončka ni in S'noči so se fantje stegli v prireditvi P. Rančigaja. Zbor je pesmi zapel zelo lepo in ubrano, pa tudi šegavo, kakor sta pač narekovala besedilo in glasba. Dirigent M. Filej je zopet dokazal, da zna v svoj zbor preliti občutek svojega srca, in da ga v vsakem momentu popolnoma obvlada. Posamezne pesmi je med seboj lepo povezal g. Maks Komac, ki je ob koncu izrazil željo, naj bi naša pesem, ki je pravkar utihnila, združila zamejske Slovence v še tesnejši krog in da bi njen odmev navduševal še pozne rodove.

Temu je sledila v krstni predstavi zgodovinska drama tržaškega pisatelja Slavka Reba: Jugunda - bela Devinska gosa, v režiji prof. Jožeta Peterlina.

Ne bomo podali na tem mestu vsebine drame, saj so gledalci sledili dogajanjem na odru z največjo pozornostjo, in se nam to ne zdi potrebno. Pred nami je vstala davna preteklost Devinskega gradu in vsa življenjska tragika nastopajočih oseb. Lik, ki so jih ustvarili igralci Slov. odra, so občinstvo docela prepričali. Ko igralec s svojim nastopom gledalca popolnoma osvoji, da doživlja z njim njegovo usodo, je pač dosegel svoj namen. Vsi brez izjeme, so bili kos svoji nalogi. Po-

Obljubljeni otok princezinji Margaret ni britanski

Princezinja Margaret, sestra britanske kraljice Elizabete, je prispela dne 12. julija na enomesečni uraden obisk v Kanado. Ob tej priliki ji je hotela kanadska vlada pokloniti v dar otok Portland v bližini južnega rtiča otoka Vancouver. Indijanci, ki imajo ta otok v lasti, so se temu uprli, sklicujoč se na izjavi kralja Jurija III. iz l. 1763 in kraljice Viktorije iz leta 1858, s katerima sta oba vladarja poudarila, da je otok Portland last Indijancev. Indijanski poglavar Paul je drosil kanadskega guvernerja, naj o tem obvesti princezinjo Margaret, »ker bi se ne ujemalo z njeno kraljevsko visokostjo, da bi tak dar sprejela.«

sebno je treba pohvaliti glavno junakinja, Jugundo Mare Terčeljeve, in grofa Ulrika von Tybeyna, Draga Stoke. Zelo dobro sta podala svoji vlogi tudi Marija Mislejeva v osebi Jule pl. Koszeny in Gregor Pertot - Joco. Prav tako niso zaostajali Silinski pl. Erazem Saše Rudolfa ter plemiči. Odličan je bil lik grajskega služabnika Kuna, ki ga je tako doživeto podal Slavko Rebec. Ob koncu je igralec, pisatelj drame, prejel šopek nageljnov, in občinstvo ga je nagradilo z navdušenim ploskanjem. Barda, starega ljudskega peva, je prav dobro prikazal Marij Terčon. Pisatelj je bardu poveril nalogo, da ob robu odra v vezani besedi pripoveduje zgodbo o Devinskem gradu in pripravi gledalca na nova dogajanja na odru. To je bil vsekakor posrečen domislek pisatelja, saj je na ta način občinstvo lažje razumelo vsebino drame. Skoda le, da je zaradi nepravilnega delovanja mikrofonov moral bard vstopati v sredo odra, kar je nekoliko motilo. Bardovo pripovedovanje je spremljala glasba, za katero

je poskrbel Saša Martelanc. Zelo primerne je bila tudi scenarija, zlasti ozadje odra, s katerega je bilo videti morje in slikovito devinsko skalo z gradom.

Gotovo bi bila drama dosegla še večji uspeh, če bi razne tehnične težave ne prisilile režiserja, da je postavil pozorišče dejanja v Sveti deželi raz oder nekam v stran. Ni pa to nikogar uznejevalilo, saj vsakdo razume, da je izvedba take drame silno zahtevna, sredstva pa le skromna.

Prof. Peterlinu, ki je to igro kljub tolikim težavam in žrtvam tako dovršeno pripravil, gre vse priznanje in pohvala. Teža prireditve je slonela pač na njem in na pridnih igralcih, ki jih še dolgo ne bomo pozabili.

Pozno je že bilo, ko smo se razšli. V naša srca je leglo nekaj toplega, prijetnega, in gotovo smo si vsi želeli, da bi slov. tabori v tržaških in goriških Slovincih vedno bolj utrjevali ljubezen do naše materine besede in narodno zavest.

Iz dnevnika afriškega raziskovalca

19. oktobra (1884). - Mongonga, poglavar ljudstva Mongwele, je kupil v Bolombu domačina iz Irebu, kateri je bil zasačen v družbi neke ženske iz istega kraja brez vednosti in dovoljenja njegovega moža. S težkim batom mu je to jutro strl kosti rok in nog v pričakovanju, da ga jutri poje. V takem stanju je sedaj revež izgubljen in prazna je nada, da bi ga mogel kako rešiti.

20. X. - Se živega je Mongonga sinoči potopil svojega jetnika do vratu v reko, kjer je ostal vso noč, le glava je gledala iznad vode. Po takem namakanju se ba je črna koža lažje odere, operacija, ki je bila izvršena takoj ob zori, po obglavljenju nesrečne žrtve. Glava se je kuhala v posebnem loncu; telo je bilo razsekano in skupaj s četrtimi ubite kože, palmovim oljem in soljo, kuhano v velikem kotlu. Velika množina gomoljev je že bila pripravljena in poleg še dvajset buč rastlinskega piva. Povabljeni so že prihajali.

Pojedina je bila izvrstna. Proti večeru je vsa družba sedla v veliko pirogo in v veliko posodo naložila tudi polovico preostalega človeškega mesa. Sli so, da s pojedino nadaljujejo pri sosednjem poglavarju, kateri jih pričakuje s precejšnjo količino pijače. Na čolnu ob bobnariju bobna vsi pojo. Kot jih pelje mimo mojega sedeža, kjer namerava Mongonga pristati. To je pa kar odveč! Zakličem mu, naj se nikar ne skuša približati ter mu pokažem svoje zgraženje in gnus nad njegovim početjem. Poglavar je presenečen nad mojim nastopom in odgovori:

»Vi se najbrž šalite, kaj?« ter se ne neha bližati bregu. Tedaj pozovem vojske posadke, naj pridejo s puškami ter jim ukažem pomeriti na čoln. Mongonga je končno uvidel, da mislim zares, ni pa mogel razumeti mojega ravnanja. Obnjen k svojim ljudem, pravi: »Čemu se beli človek huduje nad menoj? Ko sam zakolje kozo, se jaz ne vtikam v zadevo. Ta umorjeni človek je bil moja last; nisem ga ukradel in ne zajel, marveč ga pošteno plačal.«

Piroga se je sedaj oddaljila, veselo razpoloženje in petje je ponalhalo...

Nastopiti s silo v tem času pri plemenu Bangala proti ljudjožrstvu bi bilo prav tako brezuspešno in nesmiselno, kot uporabljati silo na Ekvatorju in drugod, da se zabrani darovanje človeških žrtev ali preprečijo druge navade in običaji dežele. Dosegli bi kvečjemu, da bi se ti ljudje preselili iz naše bližine v nam nedostopne kraje. Izmaknili bi se iz območja našega vpliva. Edino s postopno prevzgojo bi jih bilo mogoče odvrti od zakoreninjenih navad, katerih grozotnosti niti ne slutijo.

Pojesti vojne ujetnike je po njih pojmovanju junaško dejanje, za premaganega pa največje ponižanje. Na ta način ne bo sovražnik, ko se v novem napadnem pohodu vrne, našel nobenega sledu svojih. Pobijajo pa tudi sužnje, da použijejo njih meso, in jedo svoje mrtnice, razen onih, katere je vzela nalezljiva bolezen. Videti je, kako je poželenje po mesu silno pri teh ljudeh in kako se še posebno gostijo, ko si morejo privoščiti človeško meso.

To je vendar ostudno, sem jim nekoč rekel. Nasprotno, s soljo je posebno okusno, je bil odgovor.

Zelo težko je najti tem ljudem dostopnih razlogov in jih prepričati, da je njih počenjejanje nadvse strahotno. Retel sem jim:

»Spoznajte razliko med človekom in živaljo; človek ima razum, žival pa ne; prvi je kakor vi, ima neko ime in vam govori, ko ste na tem, da ga ubijete. Nič hudega vam ni naredil. Pojeste ga, ker je suženj ali vaš ujetnik. Ali vas ni sram, hraniti se s sebi enakim? In pa, ako pridete v roke vašim sovražnikom, bodo tudi vas prav tako pojedli.«

Odgovor: To je pač usoda bojevnikov. Vse, kar zatrujete, priča, kako je človeško meso odlično, ker je imelo svoje ime in je govorilo. Taka hrana je plemenita, dočom je živalsko meso vsakdanja, manjvredna hrana...

Karel Kerševan

(Iz knjige »Coquilhat chez les Bangala«)

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

»Solska stavka«

v Pliberku na Koroškem
Kakih deset dni pred zaključkom šole so nekateri prenapeteži v imenu »Društva staršev« razmnožili poziv k »solski stavki«, ki vabi starše iz Pliberka in vsega področja dvojezičnih šol, da se pridružijo stavki ter otrok ne pustijo v šolo do razdelitve spričeval 5. julija. Stavka naj bi bila nekak protest proti »prisilni šolski odredbi«, kot omenjeni prenapeteži imenujejo odredbo iz leta 1945, s katero so bile ustanovljene dvojezične šole. Po njihovem so bile te šole ustanovljene pod pritiskom zasedbenih oblasti.

Slovenske starše so temu primerno ustraševali, otrokom grozili, da ne smejo v šolo i.t.d. Ponekod je pritisk na starše uspel, da otrok res niso pustili v šolo. Vendar pa se večji del staršev za poziv ni zmenil in otroci so polnoštevno prihajali v šolo.

Kmalu nato sta se predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, dr. Tischler, in predsednik Zveze slov. organizacij, dr. Zwitter, podala k deželnemu glavarju in protestirala proti hujskaški gonji proti dvojezičnemu šolstvu, ki je ponovno prišla do izraza v pliberškem pozivu.

Velik uspeh ljubljanske opere v Gradcu

Ljubljansko operno gledališče je gostovalo na Graškem letnem festivalu. Baletni zbor je podal Cajkovskega klasični balet »Labodje jezero«. Predstava je doživela velik uspeh in »presenetljivo močni baletni zbor se je pokazal s svoje najboljši strani.« piše gledališki kritik dnevnika Tagespost.

Jubilje preč. g. Ignacija Kunstelja

Preč. g. Ignacij Kunstelj, izseljenski duhovnik na Angleškem, praznuje 25-letnico posvečenja.

Bil je domobranci kurat na Primorskem; z domobranci je šel v taborišče v Forli. Več izmed njih se je izselilo v Anglijo. Sel je z njimi, ker je videl, da bi sicer bili prepuščeni v verskem in narodnem oziru sami sebi.

Slovinci na Angleškem mu morajo biti hvaležni, da je med njimi. Vsestransko se briga zanje, jih obiskuje in veže v slovensko skupnost. Nekaj let je izdajal zanje dobro pisan verski list, ki ga je potem nadomestila Naša luč. Poskrbel je, da imajo v Londonu naši ljudje Naš dom, ki je središče versko-narodnega življenja.

Jubilant vodi v Londonu Slovensko pisarno, ki izdaja Pismo, ki prinaša razne politične članke in vesti, predvsem v zvezi s slovenskim vprašanjem. Da bi Slovence čim bolj povezal, je izdal knjižico: Slovenci na Angleškem.

Neutrudnemu in idealnemu duhovniku pošilja Katoliški glas najiskrenejše čestitke. Želi mu božjega blagoslova.

Telesni in duhovni rodomor na Madžarskem

Iz uradnih in drugih poročil, ki prihajajo na Dunaj, je razvidno, da izvaja sedanja komunistična vlada načrt za pravi, pravcati telesni in duhovni rodomor nad madžarskim ljudstvom. Eden izmed pripomočkov za to je propaganda za umetni splay, kakor to vidimo tudi v drugih komunističnih državah, zadnje čase zlasti v Jugoslaviji. Vladni tisk po eni strani poudarja, da je preseček prebivalstva vir

gospodarskih težav, in porod sredstvo za sužnjevanja ženske, po drugi strani pa mladinska in delavska združenja kar poplavlja s publikacijami o nadzorovanju rasti.

Statistike kažejo, da poraja ta propaganda sadove. Leta 1955 je bilo na Madžarskem 35.000 splavov, o katerih domnevajo, da so bili prostovoljni, leto zatem 85.000, lani pa so dosegli že velikansko številko 120.000. To spravlja v zvezo tudi z nasilstvi sovjetskih zasedbenih čet, zaradi česar Madžarke ne marajo otrok, ki bi bili zalostni sad Rusov in Mongolov.

Ce se bo demografska politika budimpeštanske komunistične vlade nadaljevala v tej smeri, potem bo madžarsko ljudstvo v kratkem času postalo po številu tako neznamenit činitelj, da bo lahko deležno usode baltičkih narodov, ki so jih Sovjeti umetno uničili s pregoni, »asimilacij« in podobnim.

Poleg telesnega rodomora izvajajo madžarske komunistične oblasti tudi duhovni rodomor, in sicer ne le z uspavanjem verskega in moralnega čuta, ki ga prinaša propaganda za splav, temveč tudi z zatiranjem kulture. En izraz tega komunističnega prizadevanja je preprečevanje učenja zahodnih jezikov, kar skušajo oblasti doseči zlasti s tem, da ne dovolijo prodajati slovarjev za te jezike in jih je treba tihotapiti iz Avstrije.

Italija je dosegla 50 milijonov prebivalcev

Centralni zavod za ljudsko štetje v Italiji poroča, da je prebivalstvo naše republike doseglo in tudi že prekosilo 50 milijonov prebivalcev. Natančno število prebivalcev italijanske republike znaša 50.023.745.

Med trnjem in osatom

Kje je logika?

»Novi list« poroča 3. julija, da sta južnotirolska parlamentarca dr. Tinzl in dr. Ebner sklenila, da bodo Nemci podprli vlado, »če bo vlada obljubila, da hoče pravično rešiti vprašanje Južnega Tirola.« Slovenskim »voditeljem« in »politikom« pa očita isti list hlapčevsko miselnost, ker so pozivali Slovence, naj glasujejo za demokristjane, četudi ti Slovincem ničesar ne dajo in ničesar ne obljubijo.

»Novi list« pogosto očita vladi, da ravna krivično z južnotirolskimi Nemci. Toda znano je, da so ti Nemci večkrat glasovali za vlado. Tudi za bodočo bi bil pogoj za njihovo pomoč pri glasovanju neka obljuba.

Vprašamo »Novi list«, kako more vedeti, da niso demokristjani tržaškimi Slovincem ničesar obljubili. Preden očita hlapčevsko miselnost nekaterim Slovincem, je treba dokazati, da teh obljub ni bilo. Če bodo tirolski poslancem demokristjani kaj obljubili, ni gotovo, da bodo ti poslanci to takoj javili »Novemu listu«. Ali bo potem ta list očital hlapčevsko miselnost?

Verjetno pa bi rad »Novi list« kaj zvedel, kako je s temi obljubami na Tržaškem. Tega ne bo zvedel od tistih, katere stalno zmerja z izdajalci. »Novi list« ne predstavlja slovenskega naroda. Slovenski volilci so pokazali na zelo učinkovit način, da jim ni dosti mar, kaj piše »Novi list«.

Mnogim Slovincem se zdi, da bi bilo treba iskati hlapčevske miselnosti drugje, ne pa pri tistih, ki nočejo poslušati »Novega lista«.

Wilhelm Hünermann:

61

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

»Pač, pač, vse vem!« se je nasmehnil stari. »Vem tudi, da ste dobra katoličanka, kajti sicer bi na ta pozdrav ne bili odgovorili. Toda, da sem duhovnik, tega ne veste.«

»Kaj, duhovnik ste?« je zajeljala žena in močno zardela. »Ali je to resnično res? Potem seveda pojdite z mano!«

V zadnji sobi ji je duhovnik Peter Coudrin, kajti nihče drugi se ni skrival pod krošnjarjevo krinko, pojasnil, da že več dni potuje po mestecih in vaseh škofije Poitiers in da prinaša bolnikom tolažbo svetih zakramentov.

Urarjeva žena je bila od veselja in začudenja vsa iz sebe. »Moj Bog, kakšna sreča, kakšna sreča!« je vzdihovala kar naprej. »Kako bo moj mož vesel! Vedeti morate, da leži v postelji na smrt bolan; vdal se je že, da bo umrl brez božje pomoči. Sedaj pa ste vi prišli! Gotovo vas je pripeljal sem sveti angel varuh!«

»Da, angel varuh in miličnik, ki patroljira tod zunaj!« se je namuznil duhovnik. »Sedaj pa me peljite k bolniku!«

Sreča umirajočega je bila nepopisna. Ko mu je duhovnik dal odvezo in mu podelil sveto popotnico, katero je vedno nosil pri sebi, so se njegove oči zasvetile v nedopovedljivem veselju.

»Sedaj lahko umrjem, sedaj lahko mirno umrjem.« je ponavljal kar naprej. Zgrabil je duhovnikovo roko in jo stiskal v prekipevajoči hvalečnosti.

V urarjevi hiši je Coudrin zvedel se za mnoge druge bolnike, ki so gotovo prav tako hrepeneli po cerkveni tolažbi. Ko je Coudrin s svojim spremljevalcem koračil čez trg, je miličniku, ki se je zaničljivo zanimal za uspeh njegove krošnjarske kupčije, lahko s mirno vestjo odgovoril, da dan ni bil zastoj.

»Bil je zares blagoslovljen dan.« je ponovil krošnjar nato nasproti svojemu mlademu vodniku. »Toda vesel bom, Robert, ko te bom spravil na varno v La Motte d'Useau. Ne morem več nositi odgovornosti, da tudi tebe stalno spravljam v nevarnost.«

Deček pa je odločno zmajal z glavo in rekel:

»Ne, prečastiti, pri vas ostanem. Dvema gre tudi laže. Ne, ne, pogrešati me ne morete!« Stari je vzdihnil in korakal molče proti »Zlatemu labodu«. Da, fant ima prav! Laže je bilo, če sta bila dva. In kadar je postalo zares nevarno, je prav Robert Bernard odlično služil. Če je duhovnik pri iskanju bolnikov zašel v hišo kakega jakobineca ter je s svojim pobožnim pozdravom zbudil jezo in sum, je Robert kar izjavil, da njegov »stari oče« ni pri čisti pameti. Potem so ju vedno pustili pri miru. Da, fant je bil dober pomočnik. Ali pa je Coudrin to lahko zagovarjal nasproti njegovi materi, kateri je bil obljubil, da bo spravil dečka na varno?

Vendar sedaj ni bilo časa za take pomisleke, kajti vstopila sta v gostilno »Pri zlatem labodu«.

Tudi stara dekla Marija je bila vsa iz sebe od veselja, ko ji je duhovnik prinesel pomoč Cerkve.

»Bog je staro Marijo torej vendar našel.« je vzdihnila v preveliki sreči. Solze veselja so ji tekale preko zgubančnega obraza.

Oba božja služabnika sta dobila v gostilni dobro večerjo in prenočišče.

»Postelje vama seveda ne morem ponuditi.« je obžalovala gostilničarka. »Vse sobe so zasedli vojaki. Če se pa zadovoljita z ležiščem na slami...«

»Sprejemava s pristržno zahvalo!« se je nasmehnil duhovnik. »Zadovoljiti sva se morala že z mnogo revnejšim stanovanjem.«

Po dobri večerji je gostilničarka prinesla obema rdečega vina. Tako sta sedela duhovnik in fant zvečer v gostilniški sobi in napeto poslušala razgovor nekaterih jakobincev pri sosedni mizi.

»Če ti pa rečem, bratec.« je vzrojil eden izmed njih, »če ti pa rečem pri svoji časti! Dantona so v Parizu usmrtili!«. Robespierre ga je poslal pod giljotino in rabelj ga je obglavil.«

»Lažeš! To ne more biti res!« je ugovarjal drugi. »Lev Danton, praviš, ki je dal pobiti v slavnem septembrskem klanju duhovnike in plemenitost?«

»Da, isti Danton je bil sedaj sam obglavljen.« je vztrajal prvi. »Veš, na koncu je namreč postal preveč popustljiv;«

1) Dantona so obglavili 5. aprila 1794 na Robespierreovo zahtevo. Pilec štiri mesece pozneje je padla tudi Robespierreova glava.

Seja goriškega občinskega sveta

Na zadnji seji goriškega občinskega sveta preteklo sredo, so skoro tri ure razpravljali o zahtevah avtobusnega podjetja ATAJA o spremembah voznega reda nekaterih mestnih avtobusov. Podjetje ATA se pritožuje, da se število avtobusnih potnikov vedno bolj manjša zaradi povečane motorizacije in tudi zaradi novega mosta pri Stražicah. Zato je podjetje hotelo odpuščati nekaj svojih uslužbencev. Toda zoper to je protestiralo videmsko nadzorništvo zamotorizacijo.

Stavke avtobusnih podjetij vse Italije se je udeležilo tudi podjetje ATA v našem mestu. Uslužbenec avtobusnih podjetij so stavkali, ker niso hoteli delodajalci sprejeti njihove zahteve glede nove državne delovne pogodbe.

Msgr. Giovanni Culot

V Gorici je bil med duhovščino zelo znana osebnost profesor in katehet msgr. G. Culot. Znan je bil posebno zato, ker je vse svoje življenje preživel v Gorici, kjer so bili njegovi starši lastniki gostilne »Ai tre amici«, pa tudi zato, ker je veliko učil v goriških šolah. Bil je profesor matematike in fizike v malem semenišču ter je kot tak učil vso našo mlajšo duhovščino med prvo in drugo svetovno vojno. Nadalje je bil kaplan v zavodu Nôtre Dame prav tako veliko število let. Vedno je tudi učil krščanski nauk pri notrdamkah in tudi na javnih šolah. Bil je torej izrazit vzgojitelj in šolnik, ki ga bodo vsi imeli v hvaležnem spominu.

Rodil se je v Gorici leta 1897; po končanem srednjem šolanju je šel študirat na bogoslovno fakulteto v Innsbrucku. Novo mašo je imel v Gorici leta 1920. Velik

prijatelj msgr. Fogarja je z njim prva leta sodeloval pri mladeniških organizacijah v Gorici ter je po njegovem odhodu tudi prevzel vodstvo fantovske KA v Gorici. Zadnja leta ga je zadela huda bolezen, embolija. Morali so mu odrezati nogo. Kljub temu je ohranil vedrega duha in je še vedno učil ter se bavil posebno z matematiko. Pravijo, da je on napravil vse potrebne račune za vzpenjačo na Sv. Višarje.

Pretekli torek je po novem napadu bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pokopali so ga ob obilni udeležbi vernikov in duhovnikov v cerkvi sv. Ignacija. Obrede je vodil generalni vikar msgr. Soranzo. Naj mirno počiva v Gospodu!

Obnovev prepustnic

Prepustnice, ki so bile izdane po 1. maju 1957, zapadejo 31. avgusta t.l., odnosno dokler je v njih kaj prostora za vidiranje.

Za obnovo prepustnic veljajo naslednji predpisi: 1. vložiti je treba prošnjo na obrazcu, ki ga dobite po trafikah; 2. dve sliki, vidirani od županstva; 3. plačati 50 lir za stroške knjižice in pa predložiti zapadlo prepustnico.

Zasedanje mešanega odbora

Že dvanajst dni se v Rimu, v palači Chigi, vršijo zasedanja italijansko-jugoslovskega odbora za reševanje manjšinskih vprašanj v zvezi s posebnim statutom. Zasedanja so zašla v zastoj, tako da ni mogoče predvidevati, kdaj in kako se bodo zaključila. O sklepih dosedanjih pogajanj vlada še vedno najstrožja tajnost. Italijanski časopisi pa kljub temu predvidevajo, da se ne bodo zaključila zadovoljivo.

Izidi matur na industrijski šoli

Pred izpitno komisijo v Trstu so maturirali: HRVATIC EMIL (odlično), Jankovič Bruno, Lisjak Miroslav, POCLEN FULVIJ (odlično), Puntar Klavdij, Ruzijer Franc, SIRCA SREČKO (odlično), SIRCA STANISLAV (odlično), Sossi Edvin, STOCA EDVIN (odlično), Faganel Robert (privatist), Gulin Albin (privatist), Gulli Boris (privatist); CEK LILIJANA (odlično), CLARI TARCIZIJA (odlično), Grlica Silvana, Keber Rozamunda, Komar Nives, Pecchiari Gracijela, Placer Sonja, Pettirrosso Mira, SARTI MARINA (odlično), Sigmund Anita, Starc Mariza, ZUGNA MARIJA GRACIJA (odlično).

Pred izpitno komisijo v Nabrežini - Sv. Križu: Germani Ivan, GRUDEN SREČKO (odlično), Leghissa Ciril, PERTOT ALES (odlično), Peric Boris, Gruden sergij, TRETJAK VOJMIK (odlično); Peric Jerica, STANISST LIDIJA (odlično), ZACCARIA ANA MARIJA (odlično), Godini Darina, Košuta Marta.

Pred izpitno komisijo na Opčinah: Danieli Edvard, Hrovatin Bruno, Malalan Mauro, Rencelj Andrej, URBANCIC BORIS (odlično); Ciuk Miranda, DANIELI MARIJA (odlično), Ferluga Primavera, HROVATIN EMILJA (odlično), Krizman-

čič Ida, Krizmančič Klavdija, Malalan Alojzija, Milazzi Svetka, Pelan Marija, Simič Karla, SKABAR VOJKA (odlično).
Pred izpitno komisijo v Dolini: BANDI ALBIN (odlično), BANDI BORIS (odlično), Lovriha Gvidon, Mahnič Danilo, Stranj Oskar, ŽERJAL HUMBERT (odlično); BONANO MARIJA (odlično).

Mature na trgovski šoli

Na nižji trgovski strokovni šoli v Trstu (Sv. Ivan) so opravili z uspehom nižji tečajni izpit sledeči dijaki:
Ciac Božo, Sosič Pavel; Canciani Iris, Castellani Fausta, Furlan Eleonora, Godnič Pierina, Gombač Almira, Glavina Lavra, Rebecchi Marija, Rudeš Ivica, Trampuž Ana, Vojvoda Aleksandra, Volpi Milena.

Drzen rop pri belem dnevu

Neznane s črno krinko na obrazu in s samokresom v roki se je v petek 11. julija pojavil v uradih Srbske pravoslavne občine in od dveh službujočih uradnikov zahteval, naj mu izročijo ves denar, ki je v blagajni in ki ga onadva imata pri sebi. Uradnika sta mu seveda izročila, narkar se je neznanec z 230.000 lirami v žepu takoj oddaljil. Vsa zasledovanja so ostala do sedaj brezuspešna.

Slovo ravnatelja USIS

Večletni ravnatelj tržaškega USIS-a, Paul E. Wheeler, zapušča sedaj naše mesto. Imenovan je na drugo mesto v Washingtonu. Nadomestil ga bo Edvin Pancoast. Ravnatelj Wheeler je tržaškim prijateljem priredil v soboto poslovilni večer.

Srečanje strežnikov na Proseku

Dne 21. junija t.l. je preteklo leto, odkar so se mašni strežniki iz slovenskih župnij in iz mestnih cerkva naše škofije zbrali na prvem shodu v Marijanišču na Opčinah. Prvemu shodu je ob božičnih počitnicah sledil drugi.

Na pobudo Duhovske zveze se je 2. julija t.l. na Proseku vršil tretji shod. Ze v zgodnjih popoldanskih urah se je zbralo okrog 90 strežnikov, katerim so se pridružili še nekateri otroci iz dveh župnij in kasneje otroci II. in III. razreda osnovne šole iz Sv. Križa. Skupaj 130 otrok. Krasen poletni dan je dal otrokom veselo razpoloženje, kraj, ki je bil za mnoge nov, je ugodno vplival nanje. V vasi je zaživel novo življenje.

Ob 15. uri so se strežniki zbrali v župnijski dvorani, ki je bila res premajhna za tako lepo število otrok. Skofijski asistent je toplo pozdravil strežnike, v kratkih besedah je orisal, kako vzvišena je služba, ki jo opravljajo, in kako častno je mesto, ki ga zavzemajo pri svetih obredih, zlasti pri daritvi svete maše. Po besedah sedanjega papeža Pija XII., strežniki tvorijo vez med duhovnikom in verniki, da postanejo ena duša in eno srce. Zato se morajo strežniki zavedati, da so vendarle nekaj več kakor njihovi tovariši, so služabniki Kristusovi. Skofijski asistent je te misli poudaril še s kratkim skioptičnim filmom »Mašni strežniki«.

Otroci iz Sv. Križa so zapeli pod vodstvom g. učitelja nekaj lepih narodnih pesmi. Malica, ki jo je dalo Marijanišče zastoj vsem otrokom, je pomirila njihove želodce.

Strežniki so nato odšli na Kontovel, kjer je imel sveto mašo tamošnji g. župnik Rudolf Bogatec, petje in molitve je pa vodil g. Živec iz Bazovice. Lepo skupno petje, vzorno vedenje strežnikov je gotovo naredilo lep vtis na domačine.

Lep avanturistični film, med katerim ni manjkalo navdušenja za junaka, ki je igral glavno vlogo, je veselo zaključil to srečanje strežnikov, ki naj bi ostali vztrajni in vzgledni v svoji službi pri oltarju.

Ne smemo prezreti, da je na tem shodu bilo prisotnih tudi 14 duhovnikov, katerim gre tudi prav prirčna zahvala za sodelovanje.

Shod mornarjev

V nedeljo 13. julija se je vršil v Trstu shod bivših mornarjev italijanske vojne mornarice. Za to priliko je prišlo v naše mesto veliko število bivših mornarjev-bojnikov, kakor tudi bojna skupina ladij, sestavljena iz križarke »Duca degli Abruzzi«, dveh fregat in korvet ter topničarke »Stromboli«. Mornarjem je tržaško mesto priredilo na trgu Unità v soboto zvečer koncert, ki se je zaključil s spuščanjem umetnih ognjev. Poleg visokih pomorskih oficirjev je prisel v Trst tudi podtajnik za obrambo, Russo. V nedeljo zjutraj so mornarji na trgu Unità prisostvovali sv. maši, ki jo je daroval vojaški škof msgr. Pintonello. Nato so mornarji položili venec na svetilnik zmage nad Barkovljami ter na spomenik na hribu Sv. Justa.

Zavljje

Slovenski verniki iz Zavelj smo z velikim veseljem sprejeli novico o imenovanju g. dr. Alojzija Škerla za kanonika tržaškega stolnega kapitlja pri sv. Justu. Ob tej priliki semu še posebno lepo za hvaljujemo za ves trud in žrtve, ki jih je doprinašal v naš dušni blagor, zlasti še, ko se je vozil k nam v mrzli zimi z Opčin. K visokemu imenovanju mu vsi iz srca čestitamo in mu želimo še mnogo let plodnosnega duhovniškega življenja!

Iz Beneške Slovenije

Beneška Slovenija

V petek 4. julija se je vršil v Crnem vrhu veličasten pogreb 76 let starega ugledega hišnega gospodarja in vzornega kristjana Jožefa Spekonja (Stjefu), očeta bratov duhovnikov, č. gg. Angela Spekonja, župnika v Platiščah, in Alojzija Spekonja, župnika v Civorju, v provinci Forli. Kljub slabemu vremenu in naporni poti, razriti in tu in tam pretgnani od plazov, so se udeležili pogreba skoraj vsi duhovniki Benečije, 16 po številu, in velika množica vernikov, ki so prišli tudi iz Platišč. Ganljivo je bilo pri pogrebu videti tudi 98-letno pokojnikovo mater, oziroma staro mater omenjenih duhovnikov. Sv. mašo z asistenco je pel g. Evgen Ožnjak, učitelj v Crnem vrhu. G. Peter Hvalica, župnik v Brnasu, se je ob grobu poslovil od rajnega z lepimi in ginljivimi besedami v imenu vseh navzočih duhovnikov in izrazil, v imenu vseh, sožalje sobratoma duhovnikoma in stari, skoraj stoletni materi. Temu sožalju se pridružimo tudi mi.

100 milijonov za prizadete kraje v Benečiji

Ministrstvo za javna dela je določilo podporo 100 milijonov lir za kraje v Benečiji, prizadete po zadnjem neurju. S tem denarjem bodo obnovili porušena poslopja, vodovode in odstranili ruševine. On. Ceccherini, ki si je sam ogledal prizadete kraje, je o tem na dolgo poročal ministru javna dela, Togniju. Minister Togni je določil v pomoč prizadetim prebivalcem, da bodo odprli več delovnih centrov za skupno 16 tisoč delovnih ur.

DAROVJI za Slov. sirotišče: Kmečko-delavska posojilnica v Sovodnjah daruje ob priliki praznovanja 50-letnice svojega obstoja 10.000; F. P. - Gorica 2.000 lir.

DAROVJI za Slovensko sirotišče: V spomin blagopokojnemu g. Francu Gorijanc daruje A. M. 1.000; v spomin obletnice smrti svoje pokojne soproge daruje Karel Černigoj iz Tržiča 1.000 lir.

Za Marijanišče so darovali namesto cvetja za pok. Ferlila Enca: ga. Otilija Marotti - Opčine 5.000, obe družini Senčar na Opčinah 2.000, Slovenska skupnost 1.000, ga. N. N. - Opčine 600, N. N. - Tržič 2.100 lir.

V počastitev 25-letnice mašništva č. g. Jožeta dr. Prešerna in g. Jožeta Jamnika daruje SLOKAD za dijaško kolonijo v Ukvah 10.000 lir.

Za nov Marijin dom v Rojanu smo zbrali v juniju 112.300 lir. Poleg tega je gospa Ivana Venuti darovala še 100.000 lir. - Vsem dobrotnikom naj Gospod bogato povrne!

Za Alojzijevišče: Petrovič - Svica 1.000; **Za katoliški tisk:** Petrovič - Svica 1.000; Karel Černigoj - Tržič, ob obletnici smrti svoje soproge 1.000 lir.

Za Katoliški dom daruje Karel Černigoj 1.000 lir.

Vsem prav prirčna hvala!

Radio Trst A

od 20. do 26. julija 1958

Nedelja: 12.00 Vera in naš čas. - 16.00 Zbor »Ivan Cankar«. - 17.00 Novela: Antončekov: »Cevljar in hudič«. - 18.00 Sekumann: Fantazija op. 17. - 19.00 Rimski-Korsakov: Koncert za klavir in orkester op. 30. - 19.15 »Ko študent na rajžo gre« - mladinska počitniška oddaja. - 21.30 Narava poje v pesmi: »Zvezde hité čez visoko polnoč«. - 21.45 Zbor Slovenske filharmonije. - 22.00 Nedelja v športu.

Ponedeljek: 11.30 Predavanje: »Samsun središče turškega tobaka«. - 18.00 Mahler: Simfonija št. 1 v d-molu. - 18.50 Vokalni kvartet »Večernica«. - 19.15 Radijska univerza: Nekaj o surovinah: (8.) »Aluminij kot surovina za veliko industrijo«. - 20.30 Humperdinck: »Haensel in Gretel«, opera v treh dej.

Torek: 11.30 Potovanje po Italiji, turistični razgledi M. A. Bernonija. - 18.00 Koncert pianista Klavdija Gerbitza: Mousorgsky: Slike z razstave. - 18.45 Vokalni kvintet »Zarja«. - 19.15 Širimo obzora: (4.) »Mladi državljani«. - 21.00 Obletnica tedna: »151 let rojstva Aleksandra Dumasa ml.«, poroča Mirko Javornik. - 21.20 Malipiero: Sesta simfonija, Dallapiccola: Marsia - simfonični odlomki. - 22.10 Literatura v Sovjetski zvezi: Filibert Benedetič: »Kaos preobrata«. - 22.55 Čajkovski: »Romeo in Julija« - Uvertura.

Sreda: 11.30 Zena in dom, obzornik za ženski svet. - 18.00 Schumann: Koncert v a-molu za klavir in orkester op. 54. - 18.30 Z začarane police: Marija Polak: »Kako je polček potoval v tujino«. - 18.50 Samospevi jugoslovske skladateljce. - 21.00 W. O. Somin: »Atentat«, igra v treh dejanjih. Igrajo člani SNG v Trstu.

Četrtek: 11.30 Predavanje: »O nosorogih«. 18.00 Bruch: Koncert št. 1 v g-molu za violino in orkester op. 26. - 18.55 Koncert sopranistke Athine Alexandraki-Vignapiano - Grške narodne pesmi. - 19.15 Radijska univerza: Mednarodne organizacije: (4.) »Kako je sestavljen Varnostni svet«. - 21.00 Ilustrirano predavanje: Maloznane ljubezenske zgodbe iz svetovne zgodovine: (2.) »Ljubezenske hrepenenja v Schubertovih pesmi«. 22.00 Sodobna književnost in umetnost: Ivan Cankar: »Deveti zvezek zbranih spisov«, poroča Vinko Beličič.

Petek: 11.30 Življenja in usode: »Oskar Kokoschka«. - 20.30 Zbor »Eemil Adamič«. - 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. - 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija: Pekel. - 22.30 Beethoven: Godalni kvartet v A-duru op. 18.

Sobota: 11.30 Izleti po naših dorah: (4.) »Ponce in Veunica«. - 15.00 Beethoven: Sonata za klavir št. 16 v G-duru op. 31 št. 1. - 16.00 Radijska univerza: Zgodovina nastanka mest v Italiji: (14.) »Mesta v 19. stoletju«. - 17.00 Folklorni ansambel »Srečko Drazil«. - 18.00 Oddaja za najmlajše: Franc Jeza: »Odprava Marko«, 1. oddaja. Igrajo člani Rad. odra. - 18.45 Haydn: Andante z variacijami v f-molu, igra pianistka Carmelina Gandolfo. - 21.00 Avgustin Zelé: »Kraška legenda«. Igrajo člani Radijskega odra. - 22.00 Ansambel Borut Lesjak, pojeta Majda Sepe in Polonca Lesjak.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

zagovarjal je, da je giljotina požrešna pošast, ki uničuje Francijo. No, sedaj je požrla tudi njega. Dandanes je namreč prekleto nevarno govoriti o usmiljenju in prizanesljivosti. Preslavni Robespierre, ki je sedaj v Franciji samovladar, ne prizaneša nikomur, kdor govori o mehkoosti. Giljotina še nikoli ni imela toliko dela.«

»Dokler ne bo končno giljotina požrla tudi gospoda Robespierrea!« je zadonel tedaj nenadoma globok glas.

Rdeči prekucahi so prestrašeno pogledali tujca, ki je do takrat molče poslušal, ki pa je sedaj tako neprevidno povedal svoje mnenje.

Tudi Coudrin in Robert Bernard sta vsa v strahu pogledala gosta v kotu. Ta pa je mirno vstal, položil na mizo nekaj novcev in počasi odšel.

»Naprej, za njim!« je zakričal eden izmed rdečkarjev. Zdelo se je, da so se šele sedaj spet prav zavedeli. »Ne sme nam utiti. Če se bo razvedelo, da smo pustili zabavljača, da je ušel, nam bo trda predla.«

Naslednji trenutek so jakobinci že zdrveli skozi vrata ven in zdrijali po temni cesti. Komaj pa so bili zunaj, je tujec spet vstopil in mirno vprašal gostilničarko:

»Ali bi lahko prenočil pri vas?«

Gostilničarka je vsa odrevenela in vendar s skritim spoštovanjem peljala nevarnega gosta pri zadnjih vratih ven in ga skrila na skednju v slamo.

Čez nekaj minut so se vrnili jakobinci v krčmo. Preklinjali so zaradi neuspeha. Svojo jezo so hoteli utopiti v rdečem vinu.

Kmalu nato sta Coudrin in fant vstala, da bi šla spat.

»Tudi onega drugega sem skrila v slamo,« je zašepetala duhovniku gostilničarka, ki je svetila. »Upam, da vama njegova družba ne bo neprijetna. Zdi se, da je dostojen človek.«

»Prenočeval sem že z drugačnimi pajdaši,« jo je pomiril Coudrin in se zasmejal. »Poleg tega mislim, da moža v skednju poznam.«

»No, kdo pa je?« je vprašala gostilničarka radovedno.

»Duhovnik de Pannonie,« je Coudrin tiho odgovoril.

Peter Coudrin se ni motil. Mož, ki je ležal na slami in ki se je nekoliko prestrašen dvignil, ko sta oba vstopila, je bil v resnici pogumni duhovnik, ki je bil dve leti poprej ušel morjenju v karmeličanskem samostanu in ki je isto noč obiskal zaprisežena škofa Gobela.

»Nikar se ne ustrašite, gospod de Pannonie,« se je nasmešnil Coudrin. »Pred vami stoji sobrat, ki je prav tako reven in preganjan kot vi.«

Oni je bil zelo vesel, ko je slišal ime Coudrin, o katerem so po vsej Franciji pripovedovali toliko sijajnih dogodkov.

Oba duhovnika in fant so še dolgo sedeli na svojih slamnjačah pri svetlobi majhne laterne, katero jim je bila pustila gostilničarka, in pripovedovali o svojih doživljajih.

»Ali je res, kar so govorili rdeči v gostilniški sobi?« se je vmešal v razgovor Robert, »ali je res, da je bil Danton, grozoviti Danton usmrčen?«

»Da, res je,« je potrdil de Pannonie. »Sam sem bil zreven, ko so ga obglavili.«

»To je božja sodba,« je rekel Peter Coudrin resno.

»Veliko, zelo veliko so jih te dni vleкли pod giljotino,« je nadaljeval de Pannonie. »Mnogim izmed njih gotovo nikoli

ni prišlo na misel, da bodo tako umrli. Ali ne veste, da je bil usmrčen tudi nesrečni škof Gobel?«

»Škof Gobel?« je zaklical Coudrin prestrašeno. »Kako je to mogoče?«

»No, saj vendar veste, da je pred kratkim Robespierre zopet zaukazal vero v najvišje bitje. Popolno brezboštvo je najbrž polagoma celo njemu postalo neprijetno. Sedaj kaznujejo brezboštvo s smrtjo. Z mnogimi drugimi odpadlimi duhovniki je dal prijeti tudi Gobela in ga vreči v ječo zaradi brezbožnosti.«

»Moj Bog, kakšna sodba!« je ušlo Petru Coudrinu.

»Toda pripovedujte, kako je umrl!«

»Da, videl sem ga, ko je umrl,« je pokimal de Pannonie tiho sam predse. Nato je pravil o koncu nesrečnega revolucionarja pariškega škofa. Rdeča luč laterne je počasi ugasnila. Na siromašnem skednju je postalo temno. Vsi trije preganjaneci so pa jasno videli žalostno usodo odpadlega škofa.

*

Nesrečni Gobel ve, da se mu bodo vrata ječe odprla samo, ko pojde na morišče. Tisti dan, ko je svoj škofovski križ vrgel rdečim prekucahom pred noge, so njegovi lasje postali snežnobeli. Vedno je delal po njihovi volji in se poniževal do skrajnosti. Za to bo moral sedaj umreti. Zaman je zahteval duhovnika. Zadnja tolažba je njemu, »brezbožnik«, zabranjena. Jetnika je zgrabil obup. Smili se celo ječarju, ker že nekaj dni ni užil niti koščka kruha, niti požirka vode ter je kar strmel predse z votlimi, praznimi očmi.

(Nadaljevanje)